



Folketingets Beskæftigelsesudvalg
Christiansborg

29. januar 2020

Svar på Beskæftigelsesudvalgets samrådsspørgsmål nr. L af 5. december 2019 stillet efter ønske fra Hans Andersen (V)

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for arbejdsudbudseffekten af de tiltag, som regeringen har taget, siden regeringen tiltrådte i sommeren 2019? Og vil ministeren samtidig redegøre for, om regeringen agter at fremsætte forslag, der skal kompensere for det negative arbejdsudbud, som regeringens hidtidige tiltag har medført?

Svar

Det talte ord er gældende

- Tak for indkaldelsen til dette samråd, selvom jeg umiddelbart er lidt overrasket over, at det er Venstre, der har indkaldt til samrådet.
- Der knytter sig en række mindre – både positive og negative – arbejdsudbudseffekter til de enkelte initiativer på den samlede finanslov for 2020. Det afspejler, at der er taget hensyn til andre mål end arbejdsudbudsvirkninger alene.
- Fx afskaffes uddannelsesloftet, der rammer unge urimeligt hårdt. Det skønnes at reducere arbejdsudbuddet.
- Omvendt skønnes at arbejdsudbuddet øget som følge af højere cigaretpreiser, selvom målet med tiltaget er at reducere antallet af unge, der starter med at ryge. Jeg tror, at de færreste partier støtter forslaget af hensynet til arbejdsudbuddet, men forslaget skønnes desuagtet at have en positiv effekt.
- Samlet set indebærer initiativerne på finansloven at arbejdsudbuddet reduceres med i størrelsesordenen ca. 900 personer, svarende til 0,03 pct. af den strukturelle beskæftigelse.

- Denne mindre arbejdsudbudsreduktion er håndteret i finanslovsaftalen, der er fuldt finansieret inkl. adfærdsvirkninger.
- Ser man på de enkelte forslag er det især afskaffer uddannelsesloftet, som reducerer arbejdsudbuddet. Og det er derfor jeg egentlig ikke forstår, at Venstre har indkaldt til samrådet.
- For Venstre gik jo til valg på at afskaffe uddannelsesloftet. Nu er forslaget gennemført – og så spørger man regeringen om, hvilke initiativer regeringen vil tage for at modgå virkninger på arbejdsudbuddet af det forslag Venstre gik til valg på.
- Ja, undskyld mig - det kan være at jeg ikke lyttede godt nok til Venstre i valgkampen. Men jeg mindes ikke, at Venstres forslag var betinget af andre forslag, der skulle øge arbejdsudbuddet. I Venstres annonce hed det blot: ”Væk med uddannelsesloftet” henover et billede af den daværende Uddannelses- og Forskningsminister Tommy Ahlers.
- Og i fredags valgte Venstre så, at stemme blankt til sit eget forslag fra valgkampen. Det er da en meget klar besked til de unge og studerende, der var glade for Venstres forslag i valgkampen – og som med god grund kan undre sig over at Venstre ikke længere støtter forslag helhjertet.
- I relation til finanslovaftalen for 2020 kan jeg sige, at der ikke er aftalt yderligere initiativer, end hvad der fremgår af aftaleteksten. Heller ikke i forhold til arbejdsudbuddet. Forslaget er som sagt fuldt finansieret inden for en ansvarlig ramme.

- I forhold til arbejdsudbuddet mere generelt vil jeg sige, at det i forbindelse med det opdaterede 2025-forløb i oktober 2019 blev vurderet at arbejdsudbuddet vil stige med godt 110.000 personer fra 2018 til 2025.

- Udgangspunktet er altså, at vi ser ind i årrække frem mod 2025, hvor vækstpotentielt i økonomien vil blive styrket som følge af et stigende arbejdsudbud og en højere beskæftigelse.
- Der siden 1990'erne er gennemført reformer af stort set alle overførselsindkomster. Mindst en gang, men ofte gentagende gange. Sigtet har været at øge beskæftigelsen og styrke de offentlige finanser.
- Bl.a. er vi i en bred kreds af partier blevet enige om at tilbagetrækningsalderen skal hæves i takt med at levetiden stiger. Det sikrer sunde offentlige finanser i de kommende år, selvom vi bliver relativt flere ældre, samtidig med at indtægterne fra Nordsøen svinder ind.
- De gennemførte reformer har på lange stræk været fornuftige og skabt et stærkt fundament for dansk økonomi. **Men** de lavt-hængende frugter er plukket. Potentialet for de traditionelle arbejdsudbudsreformer er, hvis ikke udtømt, så yderst beskedent sammenholdt med tidligere.
- Denne vurdering står regeringen i øvrigt ikke alene med. Flere fremtrædende økonomiprofessorer og tidligere økonomiske vismænd: Torben M. Andersen, Nina Smith og Hans Jørgen Whitta-Jacobsen har givet udtryk for samme vurdering, selvom om de har været stærke fortalere for de reformer, der allerede er gennemført.
- Disse vurderinger er bl.a. kommet til udtryk i en artikel 5. januar 2017 i Information, hvor fx Torben M. Andersen udtaler (jeg citerer):
”Pointen er, at der ikke er nogle lavt-hængende frugter tilbage. Dem, der er på overførsler, er det enten, fordi vi har ønsket at udvide vores velfærdsordninger som fx barsel, eller fordi de er i en vanskelig situation, har sociale problemer, har været længe væk fra arbejdsmarkedet og så videre”.

- Afsluttende vil jeg blot sige, at denne regering vil en ny retning for Danmark. Vi vil gøre gode tider bedre – for alle. Vi vil ikke lade vores tilslutning til et fornuftigt forslag som fx afskaffelsen af uddannelsesloftet alene afhænge af, hvordan det påvirker arbejdsudbuddet.
- Der er ingen grund til at lægge skjul på, at vi synes, at den tidligere regering prioriterede skattelettelser frem for at styre det fælles, vores uddannelser, sundhedsvæsenet og den offentlige service i almindelighed – og den grønne omstilling.
- Vi vil en ansvarlig og retfærdig politik, der ikke øge forskellene i samfundet. Og så er der behov for en ny reformpolitik.
- Derfor vil vi nu tager fat på arbejdet med **andengenerationsreformer**.
- For det er også tydeligt, at vi står med en række udfordringer, som arbejdsudbudsreformerne ikke har været i stand til at tage tilstrækkelig hånd om.
- Lad mig nævne nogle eksempler:
 - For mange unge er hverken i gang med en uddannelse eller i job.
 - For mange ikke-vestlige indvandrere står fortsat uden for arbejdsmarkedet
 - Uddannelserne er ikke i tilstrækkelig grad målrettet erhvervslivets behov. Det betyder blandt andet, at for mange dimittender er ledige.
- Derfor er der brug for en ny type reformer, der har fokus på nye løsninger i den danske velfærdsmodel – blandt andet gennem uddannelse og opkvalificering.
- Det bliver en af de vigtigste opgaver for regeringen i de kommende år.

- Langt hen af vejen burde opposition – og navnlig Venstre – egentlig også dele regeringens vurdering af de traditionelle arbejdsudbudsreformer.
- Den tidligere regerings initiativer øgede samlet set arbejdsudbuddet med 4-5.000 personer – selvom målet var mindst 10 gange så højt. Målet var jo 55-60.000 personer.
- Det er sådan set en god illustration af, at vi i meget stort omfang er nået til vejs ende med hensyn til traditionelle arbejdsudbudsreformer.
- Tak for ordet.

Med venlig hilsen

Morten Bødskov